

ไรแดงในมันสำปะหลัง

ไรแดงหม่อน หรือไรแดงมันสำปะหลัง
Mulberry red mite
Tetranychus truncatus Ehar

ไรแมงมุมคันซาวา
Kanzawa spider mite
Tetranychus kanzawa Kishida

ไรแดงชมพู
Rose apple red mite
Oligonychus biharensis Hirst

ลักษณะการทำลายของไรแดง

ไรแดงเป็นศัตรูที่สำคัญอีกชนิดหนึ่งของมันสำปะหลัง ตัวอ่อนและตัวเต็มวัย ดูดกินน้ำเลี้ยงอยู่ที่บริเวณใต้ใบและสร้างเส้นใย อยู่เหนือผิวใบบริเวณที่ไรดูดทำลายอยู่ ผลของการดูดกินน้ำเลี้ยงของไรตรงบริเวณใต้ใบ มีผลทำให้หน้าใบเกิดจุดประด่างขาว โดยเฉพาะตามแนวเส้นใบ ต่อมาขยายแผ่กว้างขึ้น ทำให้หน้าใบทั้งหมดมีสีขาวซีด ใบกระด้าง กรอบ หากระบาดรุนแรง ใบร่วง หลุดจากต้น แต่ไรแมงมุมคันซาวาจะสร้างใยปกคลุมผิวใบบริเวณที่ไรอยู่อาศัยรวมกัน ใบมันสำปะหลังที่ถูกทำลาย เกิดเป็นแผลใหม่เป็นสีน้ำตาลและขาดทะลุ ชะงักการเจริญเติบโต

ลักษณะการทำลายของไรแดงในมันสำปะหลัง

การป้องกันกำจัด

- หากการระบาดไม่รุนแรง เก็บใบมันสำปะหลังที่พบไร ไปเผาทำลาย
- กรณีที่มีการระบาดรุนแรง ให้ใช้สารเคมีกำจัดไรตามอัตราการใช้ในการกำจัด ดังนี้
  - ไพริดาเบน (pyridaben) 20% ดับบลิวพี อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร
  - เฟนบูทาติน ออกไซด์ (fenbutatin oxide) 55% เอสซี อัตรา 10 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร
  - สไปโรมีซิเฟน (spiromesifen) 24% เอสซี อัตรา 6 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร
  - เตตราไดฟอน (tetradifon) 7.25% อีซี อัตรา 50 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร
  - อามิทราซ (amitraz) 20% อีซี อัตรา 40 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร

๕๕ ปี กรมส่งเสริมการเกษตร

ข่าวเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช

กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา

ประจำเดือน มีนาคม 2566 ฉบับที่ 22/66

หนอนห่อใบข้าว (Rice Leafroller) ; *Cnaphalocrocis medinalis* (Guenee)

หนอนห่อใบข้าว

- ไข่ มีลักษณะเป็นรูปจานสีขาวขุ่นเป็นกลุ่ม ประมาณ 10-12 ฟอง บางครั้งวางไข่เป็นฟองเดี่ยวๆ ระยะไข่ 4-6 วัน
- ระยะตัวอ่อน ที่ฟักจากไข่ใหม่ๆ มีสีขาวใส หัวมีสีน้ำตาลอ่อน หนอนโตเต็มที่มีสีเขียวแถบเหลือง หัวสีน้ำตาลเข้ม หนอนโตเต็มที่จะเคลื่อนไหวยาวรวดเร็วเมื่อถูกสัมผัส หนอนมี 5-6 ระยะ ส่วนใหญ่มี 5 ระยะ หนอนวัยที่ 5 เป็นวัยที่กินใบข้าวได้มากที่สุด ระยะหนอน 15-17 วัน
- ระยะดักแด้ 4-8 วัน ดักแด้มีสีน้ำตาลแดงขนาดความยาวประมาณ 1.5 ซม. หนอนเข้าดักแด้ในใบข้าวที่ห่อตัวนั้น
- ระยะตัวเต็มวัย เป็นผีเสื้อกลางคืนปีกสีน้ำตาลเหลืองมีแถบสีดำพาดที่ปลายปีก ตรงกลางปีกมีแถบสีน้ำตาลพาดขวาง 2-3 แถบ ขณะเกาะใบข้าวปีกจะหุบเป็นรูปสามเหลี่ยม มักเกาะอยู่ในที่ร่มใต้ใบข้าว เพศผู้มีขนาดเล็กกว่าเพศเมียเล็กน้อย เพศเมียวางไข่เวลากลางคืนประมาณ 300 ฟองบนใบข้าว ขนานตามแนวเส้นกลางใบ และสามารถมองเห็นด้วยตาเปล่า โดยวงจรชีวิตทั้งวงจรอยู่ที่ 25-42 วัน

ตัวเต็มวัย

ระยะไข่ 4-6 วัน

วงจรชีวิตหนอนห่อใบข้าว

ระยะดักแด้ 4-8 วัน

ระยะหนอน 15-17 วัน

ลักษณะการทำลายและการระบาด

ผีเสื้อหนอนห่อใบข้าวจะวางไข่ที่ใบอ่อน โดยเฉพาะใบที่ 1-2 จากยอด เมื่อตัวหนอนฟักออกมาจะแทะผิวใบข้าวส่วนที่เป็นสีเขียว ทำให้เห็นเป็นแถบยาวสีขาว มีผลให้การสังเคราะห์แสงลดลง หนอนจะขี้เย็บเหนียวที่สกัดจากปาก ดึงขอบใบข้าวทั้งสองด้านเข้าหากันเพื่อห่อหุ้มตัว หนอนไว้หนอนจะทำลายใบข้าว ทุกระยะการเจริญเติบโตของข้าวถ้าหนอนมีปริมาณมากจะใช้ใบข้าวหลายๆ ใบมาห่อหุ้มและกัดกินอยู่ภายใน ซึ่งปกติจะพบตัวหนอนเพียงตัวเดียวในใบเท่านั้น ในระยะข้าวออกรวงหนอนจะทำลายใบธงซึ่งมีผลต่อผลผลิตเพราะทำให้ข้าวมีเมล็ดลีบ น้ำหนักลดลง หนอนห่อใบสามารถเพิ่มปริมาณได้ 2-3 อายุขัยต่อฤดูปลูก พบระบาดในนาเขตชลประทาน โดยเฉพาะแปลงข้าวที่ใส่ปุ๋ยอัตราสูง หนอนใช้ใบข้าวห่อหุ้มตัวและกัดกินอยู่ภายในบริเวณที่ถูกทำลายจะเป็นทางยาวขนานกับเส้นกลางใบ ทำให้การสังเคราะห์แสงของต้นข้าวลดลง

ลักษณะการทำลายของหนอนห่อใบข้าว

การป้องกันกำจัด

- 1) ในพื้นที่ที่มีการระบาดเป็นประจำควรปลูกข้าว 2 พันธุ์ขึ้นไป โดยปลูกสลับพันธุ์กัน จะช่วยลดความรุนแรงของการระบาด
- 2) กำจัดพืชอาศัย เช่น หญ้าข้าววอก หญ้านกสีชมพู หญ้าปล้อง หญ้าไซ หญ้าชันกาด และข้าวป่า
- 3) ไม่ควรใช้สารฆ่าแมลงชนิดเม็ดและสารกลุ่มไพรีทรอยด์สังเคราะห์หรือสารผสมสาร ไพรีทรอยด์สังเคราะห์ ในข้าวอายุหลังหว่าน 40 วัน เพราะศัตรูธรรมชาติจะถูกทำลาย ทำให้เกิดการระบาดของหนอนห่อใบข้าวรุนแรงได้ในระยะข้าวตั้งท้อง-ออกรวง
- 4) เมื่อเริ่มมีการระบาดของหนอนห่อใบในแปลงข้าว ไม่ควรใช้ปุ๋ยไนโตรเจนเกิน 5 กิโลกรัมต่อไร่ หรือปุ๋ยยูเรียไม่เกิน 10 กิโลกรัมต่อไร่ ควรแบ่งใส่ปุ๋ยในช่วงข้าวกำลังเจริญเติบโตและลดปริมาณปุ๋ยที่ใส่ โดยปุ๋ยสูตร 16-20-0 ใส่ไม่เกิน 30 กิโลกรัมต่อไร่
- 5) เมื่อตรวจพบผีเสื้อหนอนห่อใบข้าว 4-5 ตัวต่อตารางเมตร และพบใบข้าวถูกทำลายมากกว่า 15 เปอร์เซ็นต์ในข้าวอายุ 15-40 วัน ใช้สารฆ่าแมลงประเภทดูดซึม เช่น ฟิโปรนิล (แอสเซนต์ 5% เอสซี) อัตรา 30-50 มิลลิเมตรต่อน้ำ 20 ลิตร สาร เบนซิลแทป (แบนคอลล 50% ดับบลิวพี) อัตรา 10-20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร และสาร คาร์โบซัลแฟน (ฟอสซ์ 20% อีซี) อัตรา 80-110 มิลลิเมตรต่อน้ำ 20 ลิตร เฉพาะพื้นที่ที่มีใบถูกทำลายจนเห็นรอยขาวๆ

กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา โทร 038-511635 ต่อ 18

สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา

๕๕ ปี กรมส่งเสริมการเกษตร

ข่าวเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช

กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา

ประจำเดือน มีนาคม 2566 ฉบับที่ 23/66

เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง

เพลี้ยแป้งจะระบาดสภาพอากาศอากาศแห้งแล้ง จึงขอเตือนผู้ปลูกมันสำปะหลัง ในระยะทุกระยะการเจริญเติบโต รับมือเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง พบตัวอ่อนและตัวเต็มวัยของเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง ตามส่วนต่างๆ ของมันสำปะหลัง เช่น ใบ ยอด และตา โดยเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังดูดน้ำเลี้ยงแล้วขับถ่ายมูลของเหลวออกมา ทำให้เกิดราดำบนใบ มันสำปะหลังสังเคราะห์แสงได้น้อย เจริญเติบโตได้ไม่เต็มที่ ลำต้นมีช่วงข้อถี่โค้งงอ ใบหงิก ยอดแตกพุ่มหรือแห้งตาย

เพลี้ยแป้งลาย

เพลี้ยแป้งสีเขียว

เพลี้ยแป้งสีชมพู

เพลี้ยแป้งสีเทา

ลักษณะการเข้าทำลายของเพลี้ยแป้งในมันสำปะหลัง

การป้องกันและกำจัด

ก่อนปลูก

1. ไถและพรวนดินหลายๆ ครั้ง เพื่อลดปริมาณของเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังที่อยู่ในดิน
2. ใช้ท่อนพันธุ์ที่สะอาด ปราศจากเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง
3. แช่ท่อนพันธุ์ด้วยสารฆ่าแมลง เป็นเวลา 5-10 นาที โดยเลือกใช้สารฆ่าแมลงชนิดใดชนิดหนึ่ง ได้แก่ ไทอะมีทอกแซม 25% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา 4 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 70% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา 4 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือไดโนทีฟูแรน 10% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร

หลังปลูก

เมื่อมันสำปะหลังอายุ 1-4 เดือน ควรสำรวจการระบาดของเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง ถ้าพบการระบาดของเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังให้ทำการป้องกันกำจัด ดังนี้

1. ถอนต้นมันสำปะหลังและเก็บทำลาย
2. พ่นสารฆ่าแมลงเฉพาะจุดที่พบเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง โดยเลือกใช้สารฆ่าแมลงชนิดใดชนิดหนึ่ง ได้แก่ ไทอะมีทอกแซม 25% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา 4 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 70% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา 4 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โคลไทอะนิดีน 16% เอสจี อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดโนทีฟูแรน 10% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โปรไทโอฟอส 50% อีซี อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิริมิฟอส-เมทิล 50% อีซี อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไทอะมีทอกแซม/แลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน 24.7% แซคซี อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร

กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา โทร 038-511635 ต่อ 18

: สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา

๕๕ ปี กรมส่งเสริมการเกษตร

ข่าวเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช

กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา

ประจำเดือน มีนาคม 2566 ฉบับที่ 24/66

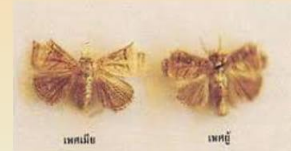
หนอนปลอกเล็ก (The case caterpillar) ; *Cremastopsyche pendula* Joannis

หนอนปลอกเล็กเป็นแมลงศัตรูที่สำคัญของปาล์มน้ำมันและมะพร้าว
จึงขอเตือนเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวและปาล์มน้ำมัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

รูปร่างลักษณะของหนอนปลอกเล็ก

ไข่ สีครีมรูปทรงกลมอยู่เป็นกลุ่ม วางไข่ในซอกดักแด้ของตัวเมีย และอยู่ภายในปลอกหุ้ม
อีกชั้นหนึ่ง

หนอน มีลำตัวสีน้ำตาลไหม้ หัวสีดำ ขนาดความยาวประมาณ 0.8 – 1.0 มม. หนอนวัยที่
3 ส่วนหัวและลำตัวมีสีน้ำตาล หนอนจะสร้างปลอกหุ้มใหญ่ขึ้น และเริ่มนำเศษชิ้นส่วนของ
ใบพืชแห้งชิ้นเล็กๆ ปะติดกับปลอกหุ้มด้วย ทำให้ผิวปลอกเริ่มขรุขระ หนอนวัย 1 – 4 กิน
อาหารแบบแทะผิวใบ หนอนวัยที่ 5- 6 จะกัดกินทั้งใบ เมื่อหนอนเจริญเติบโตเต็มที่จะ
สร้างปลอกหุ้มตัวเอง มีขนาดยาวตั้งแต่ 6.8 – 10.0 มม.

ตัวเต็มวัยและระยะหนอน

ลักษณะการทำลาย

หนอนปลอกเล็กจะแทะผิว ทำให้ใบแห้งเป็นสีน้ำตาล และกัดทะลุใบเป็นรูและ
ขาดแหว่ง ถ้ารุนแรงจะเห็นทางใบทั้งต้นเป็นสีน้ำตาลแห้ง ทำให้ต้นชะงักการ
เจริญเติบโตผลผลิตลด

ฤดูกาลระบาด

การแพร่กระจายของหนอนปลอกอาศัยแรงลมพัดพาหนอนปลอกขนาด
เล็กซึ่งชอบสาวใบปล่อยตัว ห้อยลงมาแกว่งไกวไปตามลม จากต้นหนึ่งไปสู่
ต้นอื่นๆ หนอนปลอกมักจะระบาดในปีที่มีฤดูร้อนช่วง ก.พ.-พ.ค ของปี.

ลักษณะการทำลายของหนอนปลอกเล็ก

วิธีการป้องกันกำจัด

1. หมั่นสำรวจสวนปาล์มน้ำมันอย่างสม่ำเสมอ
2. ตัดทางใบปาล์มน้ำมันที่พบการทำลาย นำไปเผาทำลายเพื่อไม่ให้เป็นแหล่งแพร่พันธุ์
3. พ่นด้วยเชื้อบีที (*Bacillus thuringiensis*) อัตรา 100 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร ผสมสารจับใบ 5 มิลลิลิตร พ่นให้ทั่วบริเวณ
ใต้ใบและต้องพ่นในช่วงเย็น พ่นติดต่อกันไม่น้อยกว่า 3 ครั้ง ห่างกัน 5 – 7 วัน
4. ใช้สารเคมี

พ่นด้วยสารเคมีชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร โดยพ่นทางใบ 1-2 ครั้งห่างกัน 15 วัน ตามคำแนะนำดังนี้

- 1) ฟลูเบนไดโอะไมด์ 20% WG (สารกลุ่ม 28) อัตรา 5 กรัม
- 2) คลอแธนทราฟีลิไพโรล 5.17% SC (สารกลุ่ม 28) อัตรา 20 มิลลิลิตร
- 3) ลูเฟนนูรอน 5% EC (สารกลุ่ม 15) อัตรา 20 มิลลิลิตร

*** การใช้สารเคมีต้องปฏิบัติตามคำแนะนำการใช้สารเคมีอย่างเคร่งครัด และต้องสวมชุดและอุปกรณ์ป้องกันตัวเองเพื่อป้องกัน
อันตราย***

กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา โทร 038-511635 ต่อ 18

สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา

ข่าวเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช

กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา

ประจำเดือน มีนาคม 2566 ฉบับที่ 25/66

เพลี้ยจักจั่นมะม่วง

เพลี้ยจักจั่นที่ระบาดในสวนมะม่วงเป็นหลักคือ

Idioscopus clypealis (Lethierry)
เพลี้ยจักจั่นมะม่วงปากดำ

Idioscopus niveosparus (Lethierry)
เพลี้ยจักจั่นมะม่วง

สภาพอากาศในช่วงนี้อากาศเย็นและมีหมอกในตอนเช้า อากาศร้อนในตอนกลางวันเดือนผู้ปลูกมะม่วง
 ในระยะแทงช่อดอก - พัฒนามวล รั้วมือเพลี้ยจักจั่นมะม่วง ตัวอ่อน และตัวเต็มวัยทำลายใบอ่อน
 ช่อดอก ก้านดอก และยอดอ่อน

ระยะที่ทำความเสียหายให้มากที่สุด คือ ระยะที่มะม่วงกำลังออกดอกโดยดูดน้ำเลี้ยงจากช่อดอก ทำ
 ให้แห้งและดอกร่วง ติดผลน้อย หรือ ไม่ติดเลย ระหว่างที่เพลี้ยจักจั่นมะม่วงดูดกินน้ำเลี้ยงจะถ่าย
 มูลมีลักษณะเป็นน้ำหวานเหนียว ๆ ติดตามใบ ช่อดอก ผล และรอบ ๆ ทรงพุ่ม ทำให้ใบมะม่วงเปื่อย
 ต่อมาจะเกิดราดำปกคลุม ถ้าเกิดมี ราดำปกคลุมมาก มีผลต่อการสังเคราะห์แสง ใบอ่อนที่ถูกดูดน้ำ
 เลี้ยง (โดยเฉพาะระยะใบเปสลาด) จะบิดงอโค้งลงด้านใต้ใบจะมีอาการปลายใบแห้งให้สังเกตได้

ลักษณะการเข้าทำลายของ
เพลี้ยจักจั่นในมะม่วง

การป้องกันและกำจัด

1. การตัดแต่งกิ่งภายหลังเก็บผลผลิต ช่วยลดที่หลบซ่อนของเพลี้ยจักจั่นมะม่วง ทำให้การพ่นสารฆ่าแมลงมีประสิทธิภาพดีขึ้น
2. ถ้าไม่มีการป้องกันกำจัด มะม่วงจะไม่ติดผลเลย จึงควรพ่นด้วยสารฆ่าแมลงฟลูราดีฟูโรน 20% SL อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดโนทีฟูแรน 10% SL อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน 2.5% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 5 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไพล์โทเรซิน 50% WG อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ บูโพรเฟซิน 40% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟลอร์นิคามีด 50% WG อัตรา 4 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไทอะมีโทกแซม 25% WG อัตรา 2.5 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะซีทาไมพริด 20% SP อัตรา 3 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่ว เมื่อสำรวจพบเพลี้ยจักจั่นมะม่วงมากกว่า 4 ตัวต่อช่อดอก และพ่นซ้ำตามความจำเป็น
3. การพ่นสารฆ่าแมลงให้มีประสิทธิภาพควรพ่นให้ทั่วถึงลำต้น มีเขื่อนต้นตัวเต็มวัยจะเคลื่อนย้ายหลบซ่อนไปยังบริเวณที่พ่นสารฆ่าแมลงไม่ถึง นอกจากนี้ ยังต้องคำนึงถึงการปรับหัวฉีดให้เป็นละอองฝอย และระยะเวลาการพ่น
4. ใช้น้ำฉีดล้างช่อดอกและใบ เพื่อช่วยแก้ปัญหาช่อดอกและใบดำจากโรคราได้บ้าง ถ้าแรงอัดฉีดของน้ำแรงพอก็ช่วยให้ เพลี้ยจักจั่นมะม่วงในระยะตัวอ่อนกระเด็นออกจากช่อดอกได้ ต้องระมัดระวังอย่าให้กระแทกดอกมะม่วงแรงเกินไป เพราะอาจทำให้ดอกหรือผลที่เริ่มติดร่วงได้
5. ใช้กับดักแสงไฟ ดักตัวเต็มวัยที่บินมาเล่นไฟ

กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา โทร 038-511635 ต่อ 18

 : สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา